Zie toe dat niemand verachtere van de genade Gods

Lezen: Hebreeën 12:1-15

Tekst: Hebreeën 12: 15

Zingen:
Psalm 73:1
Psalm 38:17
Psalm 6:1,2,4
Psalm 56:6
Psalm 89:7

Dordtse Leerregel Hoofdstuk 5, paragrafen 4-5

4.
En hoewel die macht Gods, waardoor Hij de ware gelovigen in de genade bevestigt en bewaart, meerder is, dan dat zij van het vlees zou kunnen overwonnen worden, zo worden nochtans de bekeerden niet altijd alzo van God geleid en bewogen, dat zij in sommige bijzondere daden door hun eigen schuld van de leiding der genade niet zouden kunnen afwijken, en van de begeerlijkheden des vleses verleid worden, en die volgen. Daarom moeten zij gestadiglijk waken en bidden dat zij niet in verzoekingen geleid worden. En zo zij dit niet doen, zo kunnen zij niet alleen door het vlees, de wereld en den satan tot zware en ook gruwelijke zonden vervoerd worden, maar worden zij ook inderdaad, door Gods rechtvaardige toelating, daartoe somwijlen vervoerd; gelijk het droevige vallen van David, Petrus, en andere heiligen, dat ons in de Schrift beschreven is, bewijst.
5
Met zodanige grove zonden vertoornen zij God zeer, vervallen in schuld des doods, bedroeven den Heiligen Geest, verbreken voor een tijd de oefening des geloofs, verwonden zwaarlijk hun consciëntie, en verliezen somwijlen voor een tijd het gevoel der genade; totdat hun, wanneer zij door ernstige boetvaardigheid op den weg wederkeren, het Vaderlijk aanschijn Gods opnieuw verschijnt.
6
Want God, Die rijk is in barmhartigheid, neemt, naar het onveranderlijk voornemen der verkiezing, den Heiligen Geest van de Zijnen, ook zelfs in hun droevig vallen, niet geheel weg, **a** noch laat hen zó ver niet vervallen, dat zij van de genade der aanneming en van den staat der rechtvaardigmaking uitvallen, of dat zij zondigen ter dood, of tegen den Heiligen Geest, en, van Hem geheel verlaten zijnde, zichzelf in het eeuwig verderf storten.

Geliefde gemeente, John Bunyan is niet alleen bekend geworden vanwege de boeken *Christenreis* en *Christinnereis naar de eeuwigheid*, maar deze dienaar van de Heere heeft ook het bekende boek *De Heilige Oorlog* geschreven. In dat boek stelt hij de mens voor als een stad met de naam Mensziel. Die stad is gemaakt door El Shaddai, de naam die hij aan God de Vader geeft. Wat heeft El Shaddai die stad Mensziel mooi, schoon en goed gemaakt! Maar op een dag kwam de duivel, met de naam Diabolus, en heeft de stad Mensziel tot zonde verleid. Toen is de stad verdorven geraakt, des doods schuldig geworden.

Maar wat deed El Shaddai toen? Hij zond Zijn Zoon, Prins Immanuel. En wat heeft Prins Immanuel gedaan? Die heeft de stad Mensziel verlost van de zonde en de heerschappij van Diabolus. Hij nam de stad in. En wat deed Hij toen, jongens en meisjes? Toen ging Hij als een triomfator door de straten van de stad en nam intrek in het paleis dat midden in de stad stond. Toen Hij in dat paleis ging wonen, moest de duivel eruit. Diabolus mocht daar nooit meer binnenkomen en is er ook nooit meer binnengekomen. Prins Immanuel is in dat paleis gaan wonen, samen met de Secretaris. En wie bedoelde John Bunyan nu met die Secretaris? Dat was de Heilige Geest. Zo regeerde Christus met Zijn Heilige Geest in het centrum, in het hart, in dat paleis van de stad Mensziel.

Wat brak er toen een goede tijd aan in deze stad, toen Prins Immanuel het voor het zeggen had en heel de stad luisterde naar wat Hij te zeggen had! Maar ach, na verloop van tijd ging het de andere kant op. Want in die stad waren hier en daar nog mensen die John Bunyan diabolisten noemt, aanhangers van Diabolus, de overgebleven zonden, en die kregen de overhand, in het bijzonder door de diabolist met de naam Vleselijke Gerustheid. Toen ging het verkeerd in de stad. Na ontvangen genade werd de stad weer vleselijk. Er kwam ruimte voor de zonden. Nog meer overgebleven diabolisten kwamen uit de schuilhoeken tevoorschijn en gingen hun macht betonen in de stad. Ja, de stad verachtte de ingeving van genade.

Kijk eens wat er toen gebeurde. De deur van het paleis ging open en niemand in de stad had het in de gaten. Daar vertrok Prins Immanuel stilletjes uit het paleis, uit de stad, en Hij hield Zich verborgen. Maar de Secretaris bleef wel in het paleis. De deur ging dicht en voor een tijd hield de Secretaris, de Heilige Geest, Zich stil.

Helaas kan het zo gaan in het leven van de ware gelovigen. Nee, er is geen afval der heiligen, nooit en te nimmer. En door de trouw van die trouwe VerbondsGod zal er door genade een volharding der heiligen zijn. Maar dat laat niet weg dat het in het leven van de ware gelovigen wel eens zo kan worden dat ze verachteren van de genade. Dat wil zeggen dat de ware gelovigen van de weg van Gods genade afdwalen, in de zonden gaan leven en dat ze daarmee een duisternis halen over hun eigen hart. Paulus heeft ervoor gewaarschuwd. We hebben het samen gelezen in het vijftiende vers van Hebreeën 12: *Ziet toe, dat niemand verachtere van de genade Gods*.

Daar gaat het nu over in de paragrafen 4 tot en met 6 van hoofdstuk 5 van de Dordtse Leerregels. We schrijven daarom als thema boven de prediking: ***Zie toe dat niemand verachteren van de genade Gods***. En u begrijpt wel dat ik dit thema ontleen aan Hebreeën 12 vers 15. Drie gedachten:

1. In de eerste plaats staan we stil bij een dreigend gevaar.
2. In de tweede plaats bij een verschrikkelijke toestand.
3. En tenslotte bij een barmhartig herstel.

Dus drie gedachten onder het thema *Zie toe dat niemand verachteren van de genade Gods*: een dreigend gevaar, een verschrikkelijke toestand en een barmhartig herstel.

1. Een dreigend gevaar

Ja, gemeente, wie nu door Gods genade geroepen wordt tot de gemeenschap met Zijn Zoon Jezus Christus en door de Heilige Geest wedergeboren wordt tot een levende hoop, die komt in de strijd terecht. Zo hebben wij de vorige keer overdacht. Ja, het is een goede strijd, de goede strijd des geloofs. Want het is Gods wijsheid geweest dat Hij in het leven van de ware gelovigen die oude mens niet geheel wegneemt. Hij wil Zijn kinderen daardoor ootmoedig en klein houden. Hij wil Zijn kinderen leren om gedurig toevlucht te nemen tot de Gekruisigde Christus, om alleen en steeds weer opnieuw bij die Gekruisigde Christus vergeving van zonden te zoeken en te vinden in de bloedwonden van Christus. Ja, Hij wil ook Zijn kinderen leren om die overgebleven zonden te doden, te kruisigen. En dat kan alleen aan de voet van het kruis, in de heilige overdenking van wat Christus gedaan heeft, wat het Hem gekost heeft om al die zonden te kunnen vergeven.

Juist daar, aan de voet van het kruis, waar die ware gelovigen steeds weer terecht mogen komen met al hun zonden en ongerechtigheden, daar wordt gebeden om een zicht, een gelovig zicht op de wonden van Christus. Daar wordt ook gebeden om de kracht van Christus' kruisdood. Daar wordt die kracht begeerd om daadwerkelijk de zonden die nog overgebleven zijn, bij de voet van het kruis te mogen kruisigen, te mogen doden. Ja, daar aan de voet van het kruis wordt gesmeekt om die heilige oefeningen van godvruchtigheid, om Gods geboden te mogen doen in Christus' krachten, uit dankbaarheid.

Dat is zo nodig, want de zonden kunnen ook in het leven van de ware gelovigen soms zo sterk zijn. Die oude mens kan soms zo opleven. En wie kan dan staande blijven in eigen kracht? Niet één van de ware gelovigen. Dan dat wonderlijke 'maar' wat we vinden aan het einde van paragraaf 3: *Maar God is getrouw*. En dat is zo en dat blijft zo. Die God, Die hen eenmaal in de genade gegeven heeft, Die zal die genade barmhartig bevestigen en tot het einde toe krachtig bewaren.

Bij die laatste woorden van paragraaf 3 sluit het begin van paragraaf 4 weer aan. Hoewel die macht Gods, waardoor Hij de ware gelovigen in de genade bevestigt en bewaart, meerder is, ja, waar de Heere eenmaal Zijn genade gegeven heeft in het hart van een zondaar, daar zal niet één van Gods kinderen die genade ooit kunnen kwijtraken. Al menen ze het soms en al lijkt het er soms op, toch is het niet zo. Want de Heere bevestigt Zijn genade en Hij bewaart bij Zijn genade.

Bij die twee woorden wil ik ook nog even stilstaan. Wat betekent het eigenlijk dat de Heere Zijn genade bevestigt? Wij komen dat woord ook tegen in Psalm 87 vers 5: *En van Sion zal gezegd worden: Die en die is daarin geboren; en de Allerhoogste Zelf zal hem bevestigen*. In het Hebreeuws wordt een woord gebruikt dat betekent: vastmaken, funderen, grondvesten. Dat doet de Heere nu als die trouwe VerbondsGod in het leven van Zijn kinderen. Hij bevestigt Zijn genade. En hoe doet Hij dat? Daar gebruikt Hij heel eenvoudig de prediking van het Woord voor. Daar gebruikt Hij de bediening van de sacramenten voor, doop en avondmaal, om die geschonken genade te bevestigen, te versterken, te funderen.

Dan kan het zijn dat Hij terugkomt op de genade die Hij eerder gegeven heeft en dat Hij terugkomt op het woord dat Hij eerder tot Zijn kinderen gesproken heeft. Hij kan het ook op een andere manier doen, door in het geloofsleven iets nieuws te leren, wat je nog niet eerder geleerd hebt. Iets nieuws in Christus te ontdekken, iets nieuws in de Vader of in de Heilige Geest te ontdekken, zodat er een opwas komt in de kennis en de genade van een drie-enige God. Hij kan het ook nog op een derde manier doen, dat Hij vanuit het Woord laat weten dat datgene wat er in je hart omgaat ook echt naar het Woord is, zodat je mag ervaren dat Hij in Zijn Woord je gang en treden vastmaakt. De weg die de Heere met je gaat, is niet zomaar een weg, het is een weg naar het Woord, en zo wil Hij dan die genade bevestigen. Of, en dat is nog een vierde mogelijkheid die de

Heere doet, dat Hij krachtig komt met een woord, dat Hij krachtig als het ware in je hart spreekt, zodat je het weer weten mag: ik heb genade gevonden in de ogen van de Heere.

Zo bevestigt Hij steeds weer opnieuw in heel dat geloofsleven Zijn genade. En Hij bevestigt het niet alleen, maar Hij bewaart Zijn kinderen ook bij de gegeven genade. Hij weet het wel: niet één van Gods kinderen kan het zelf in eigen hand houden. Hij leidt Zijn kinderen om gedurig afhankelijk te zijn van Hem. En wie de Heere mag kennen, wie genade gevonden heeft in de ogen van de Heere, ja, die zal gedurig tot de troon van Gods genade mogen gaan en die zal het tot zijn verwondering gaan ervaren: nu wordt het in de kracht Gods bewaard in de hemelen. Daarom vind je Gods kinderen zo dikwijls voor de troon van Gods genade met het gebed: *O Heere, laat niet varen de werken Uwer handen, ja, bewaar mij toch, o God, als het zwart van Uw oogappel en verberg mij onder de schaduw van Uw vleugelen*.

Kijk, dat hebben onze Dordtse vaderen nu twee keer, aan het einde van paragraaf 3 en het begin van paragraaf 4, met zekerheid beleden. De Heere geeft Zijn genade, Hij bevestigt Zijn genade en Hij bewaart bij Zijn genade, en daarom is er geen afval der heiligen. Ja, en daar kwam weer een felle aanval van de kant van de remonstranten op. Ze zeiden: als jullie nou echt geloven dat God de ware gelovigen bewaart in Zijn genade, hoe kan het dan dat David valt in de zonde met Bathseba? Hoe kan het dan dat Simon Petrus zijn Meester drie keer verloochent? Hoe kan het dan dat Job zijn geboortedag vervloekt? Is de macht van God dan niet sterk genoeg om al die kinderen van Hem te kunnen bewaren voor die zonden? Is het dan wel waar dat God hen bewaart bij die genade? Dat was een felle aanklacht van de kant van de remonstranten tegen de zuivere leer van Gods Woord.

Wat hebben onze Dordtse vaderen daar nu tegenin gebracht? Luister maar, ze blijven bij die volle waarheid, die troostvolle waarheid, dat de macht van God, waardoor Hij Zijn genade bevestigt en bewaart, groter is dan de macht van de grootste zonde die denkbaar is. Laten we dat vasthouden, gemeente. De macht van God, de genade van God, die is altijd nog groter dan de zonde waarin een mensenkind kan vallen. Daarom hoef je niet te wanhopen, daarom hoef je niet te denken dat je te veel gezondigd zou hebben, want de genade Gods is altijd meer dan de macht van de zonde. Maar het laat niet weg dat de ware gelovigen na ontvangen genade wel in de zonde kunnen vallen.

Hoe kan dat dan? De Dordtse Leerregels hebben geprobeerd om dat van twee kanten uit te leggen: allereerst vanuit de kant van God gezien en vervolgens vanuit de kant van de ware gelovigen gezien. Allereerst vanuit de kant van God gezien. Wat betreft de macht van Gods genade worden, zo zeggen de Dordtse vaderen, de bekeerden niet altijd alzo van God geleid en bewogen. Nee, dat betekent niet dat de Heere de leiding heeft als een gelovige in de zonde valt, absoluut niet. In God is het onrecht niet gevonden, totaal niet. God is nooit en te nimmer de auteur van welke zonden dan ook. We zullen straks nog wel horen wat er in paragraaf 5 staat: God is vertoornd over de zonde. Maar dat laat niet weg dat alles wat er gebeurt, zelfs het zondigen van een mensenkind, het zondigen van een ware gelovige, dat dat wel valt onder Zijn leiding, Zijn toelating, Zijn raad en voorzienigheid.

Dat kunnen wij niet altijd begrijpen en soms helemaal niet begrijpen, dat zelfs het kwaad moet medewerken ten goede en dat het allemaal onder Gods raad valt. Ik kan u dat met een voorbeeld duidelijk maken. Wat is het toch een gruwelijke zonde geweest van de Joodse raad en van de Romeinse beulen om Christus te kruisigen. En toch staat er in de Bijbel dat het was naar Gods raad en voornemen. Dus God kan in Zijn ondoorgrondelijke wijsheid de macht van Zijn genade, van Zijn weerhoudende genade, wel eens een ogenblik inhouden om te leren wat Jozef ooit tegen

zijn broeders heeft gezegd: *Gijlieden wel, gij hebt het kwade tegen mij gedacht, doch God heeft het ten goede gedacht*.

Maar maakt dat nu van de ware gelovige zorgeloze en roekeloze mensen die het niet zo nauw nemen met de zonden? O, zeker niet. Want wat is nou de praktijk van het geloofsleven? Dat degenen die de Heere vrezen, steeds meer en steeds dieper gaan leren wie Christus is en wat Hij gedaan heeft om hen te verlossen uit al hun zonden en ellende. Hoe verder een ware gelovige geleid wordt op de weg des levens, hoe meer ze gaan ontdekken in een gekruisigde, gestorven en opgestane Heere Jezus Christus. Hoe verder ze geleid worden, hoe meer ze onder de indruk raken en gaan geloven wat het Christus nu gekost heeft om hun goddeloze zonden voor eeuwig te willen vergeven. Hoe meer een ware gelovige daar zicht op krijgt en de kracht van het bloed mag ervaren en de dienstbaarheid van Christus mag ondervinden, hoe vreselijker ze de zonden gaan vinden. Want juist het gezicht op de bloedwonden van de Heere Jezus Christus doet Gods kinderen zeggen: ik wil niet meer zondigen als ik zie wat het U, Heere Jezus, gekost heeft.

En toch gebeurt het. Toch zijn daar dagelijks die zonden en kunnen Gods kinderen, zo staat hier, zelfs in grove zonden vallen, zodat ze de Heilige Geest bedroeven. Hoe komt dat? Is dat dan zomaar toe te schrijven dat dat onder Gods raad en voorzienigheid valt? O, pas op, pas op om gelijk die conclusie te trekken. Want op al Gods kinderen ligt een heilige roeping. Want als het goed is, weten ze wel vanuit de ondervinding en het Woord van God dat ze kunnen vallen in de zonde. En zij weten wel dat de kracht van Gods genade niet altijd even sterk ervaren wordt. Daarom worden ze opgeroepen om te waken, om te bidden, opdat ze niet in de verzoekingen, in de verleidingen gebracht worden. En dat betekent heel eenvoudig dat alle ware gelovigen heel dicht bij de genademiddelen moeten blijven en dat ze die genademiddelen met ernst, biddend, steeds weer moeten gebruiken. Als ze dat niet doen, dan is er het dreigende gevaar dat ze verachteren in de genade, dat de zonden steeds dichter op hen afkomen, ja, dat ze zelfs in de zonde kunnen vallen.

Ik las in de voorbereiding op deze preek een ontroerend verhaaltje. Ik denk dat het nu precies illustreert wat de heilige roeping van God is en de heilige plicht van Gods kinderen. Als ze dat nalaten, is het gevaar om in de zonde te vallen heel groot. Er was een juffrouw, jongens en meisjes, op de basisschool en die ging ’s morgens een verhaal aan haar kinderen van de klas vertellen. Het was die morgen de beurt om het verhaal te vertellen dat David in de zonde viel met Bathseba. Heel eenvoudig en heel kinderlijk, met begrijpelijke taal, heeft de juffrouw dat aan haar kinderen verteld. Toen ze haar vertelling verteld had, ging ze aan haar kinderen een vraag stellen: Hoe kwam het toch dat die Godvrezende koning David zo verschrikkelijk in de zonde viel? He, jongens en meisjes, weet je wat er toen gebeurde? Toen zat er in die klas een meisje van acht jaar en dat stak haar vinger op. En weet je wat dat meisje zei? “Juf, zou David misschien zijn ochtendgebedje vergeten zijn?”

Kijk, dat. Begrijpt u? Je hoeft maar één keer je gebed te vergeten, kinderen, en het gevaar is dichtbij dat je in de zonde valt. Kijk, als een kind van God niet voldoende waakt, niet voldoende bidt, dan is dat dreigende gevaar om tot zonde verleid te worden, want daar begint het mee, de verleiding tot de zonde. En dat kan zelfs onder de rechtvaardige toelating van God daadwerkelijk tot een zonde worden, zoals bij David, bij Petrus en andere heiligen. En waar dat gebeurt, daar komen Gods kinderen in een verschrikkelijke toestand.

2. Een verschrikkelijke toestand

Onze tweede gedachte: een verschrikkelijke toestand. Ja, het is echt waar dat een ware gelovige in zonde valt, dat hij dan in een verschrikkelijke toestand komt. Maar wij moeten dat wel goed

verstaan. Het is niet voor niets dat onze Dordtse vaderen hier spreken van een grove zonde en niet spreken over de dagelijkse zonden in het algemeen. Want als je wederom geboren wordt, dan kom je er inderdaad wel achter dat je je oude mens nog niet kwijt bent. En dat je elke dag zomaar in je gedachten, in je begeerten, met je woorden, met je daden een zonde kan doen. Of de zonde van nalatigheid, dus het goede wat je had moeten doen niet doen. Nee, hier gaat het wel over iets speciaals, namelijk grove zonde, grote zonde.

Wat moeten we daaronder verstaan? Ja, voor God is zonde zonde. Dat bent u wel met me eens. En elke zonde verdient het oordeel en verdient straf. Maar het gaat hier wel om bijzondere grote zonden, waarin een kind van God kan vallen. Dat kan een openbare zonde zijn. Het kan ook een zonde zijn die een tijdje verborgen blijft, maar op Gods tijd toch openbaar komt, want een kind van God zondigt niet goedkoop. Het kan ook een langdurige zonde zijn, die een kind van God aan de hand houdt. Er kan een periode in het geestelijke leven ontstaan dat bijvoorbeeld een kind van God wereldgelijkvormig wordt. En als dat wat langer duurt, dan zal zo'n kind van God bemerken dat hij of zij de gemeenschap met de Heere kwijtraakt.

O ja, als we elke dag te kampen hebben met de zonden, dan zal het elke dag wel een verdriet geven, dat we God niet kunnen geven wat Hij zo waard is. En Gods kinderen komen elke dag met hun overgebleven zwakheid tot de troon der genade, als het goed is. En als het goed is, vluchten ze elk uur, elk ogenblik, als ze hun ongerechtigheden zien, tot de bloedfontein Christus, met het gebed wat Christus Zijn kerk geleerd heeft: *Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren*. Dat is niet voor niets in de catechismus in het stuk van de dankbaarheid geplaatst, om juist in die weg van de heiliging gedurig tot die troon der genade te gaan, met ook dit gebed: *Vergeef ons onze schulden, o God*.

Maar nu gaat het hier heel specifiek over grote zonden, waarin een mensenkind na ontvangen genade vallen kan, zoals David met Bathseba, of Simon Petrus met zijn verloochening. En als dat nou gebeurt, als een kind van God verachtert in de genade, dan komt hij in een verschrikkelijke toestand terecht. Zeker als die zonde openbaar komt. Want dan komt het ook openbaar dat met die zonde de Naam van de Heere oneer aangedaan is. En doordat het een openbaar karakter gaat krijgen, dan wordt vroeg of laat de Naam des Heeren vanwege de zonde van Gods kind gelasterd. Nee, als een kind van God in een openbare zonde valt, dan gaat er geen geur van Christus meer uit. Dan komen ze niet openbaar als een levende brief van Christus. Dan gaat er geen goed gerucht uit van het tere leven met de Heere. En dan worden zeker anderen niet gewonnen voor de Naam en de zaak van Christus.

En daarbij, ik heb het zojuist al gezegd, als je na ontvangen genade zondigt, dan zondig je nooit goedkoop. En op al Gods kinderen rust die heilige en zo zuivere roeping, zulk een billijke roeping van God: *Want, Mijn kind, gij zijt duur gekocht; zo verheerlijk dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn*. Nou, gemeente, als nou een kind van God dwars tegen deze heilige roeping in, als je zo duur gekocht bent en nochtans met je lichaam en je geest God niet verheerlijkt, maar in een grote zonde valt die openbaar komt, ja, dan kom je in een verschrikkelijke toestand.

En hoe wordt die toestand nou omschreven hier in de Dordtse Leerregels? Met zes aspecten: Gods kinderen vertoornen God zeer, ze vervallen in de schuld des doods, ze bedroeven de Heilige Geest, ze verbreken voor een tijd de oefeningen van het geloof, ze pijnigen ten vijfde hun geweten en tenslotte verliezen ze voor een tijd het gevoel der genade. Ik wil daar iets over zeggen.

In de eerste plaats zeggen de Dordtse Leerregels dat zij God vertoornen, dat zij de Heere zeer vertoornen. En dan voelen ze heel goed aan dat ze God, Die om Christus' wil hun God geworden is, oneer aangedaan hebben. Dan voelen ze in hun hart Gods ongenoegen over het kwaad. Dan

ervaren ze niet meer ‘God met ons’, maar dan ervaren ze ‘God tegen mij’. Zoals David dat belijdt in Psalm 32 vers 4: *Uw hand was dag en nacht zwaar op mij*.

Ik heb daar echt wel een poosje over na moeten denken in de studeerkamer. En er kwam een vraag bij mij boven: Kan God nog wel toornig zijn op Zijn kinderen? Want wat is toorn van God eigenlijk? Het is de eeuwige afkeer van de zonden. De toorn van God wil zeggen dat God naar recht de zonden moet straffen met tijdelijke en eeuwige straffen. De toorn van God is toch dat verschrikkelijke dat straks overblijft voor al die mensen die onverzoend sterven en in de rampzaligheid terechtkomen. Hoe kan God vanuit die betekenis van Zijn toorn nog toornen over de zonden van Zijn kinderen?

Ik lees in Gods Woord wat anders. En dan zie ik in gedachten de Heere Zijn hand omhoogsteken met twee vingers. En ik hoor de Heere een eed afleggen: *Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; alzo heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch op u schelden zal*. Ik lees een lied, een danklied van de ware gelovigen in het Woord van God. En ik hoor ze zingen: *Ik dank U, Heere, dat Gij toornig op mij geweest zijt; maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij*.

Hoe kan de Heere dan toch nog vertorend zijn over Zijn eigen volk dat zo duur gekocht is, als zij in de zonden vallen, waar Christus toch Zijn dierbaar bloed voor gegeven heeft tot vergeving van alle zonden? Begrijpt u mijn vraag, mijn worsteling toen ik dit zat te overdenken? Misschien zit u ook wel met die vraag. Maar door Gods genade ben ik er toch wel uitgekomen. De Heere is zo goed, hè, voor de grootste raadsels geeft Hij soms de oplossingen. En geeft Hij soms anderen op je pad die de oplossing mogen aanreiken. In dit geval was het iemand die al juicht voor de troon van God, wijlen dominee L. Vroegindeweij, die gestaan heeft in de Hervormde Kerk, die een prachtige verklaring van de Dordtse Leerregels heeft gegeven.

En wat schrijft hij nu hier bij dit onderdeel over die toorn van God in het leven van Gods kinderen? Hij zegt: Is de gelovige die zondigt dan weer in dezelfde staat als voor zijn bekering? Met andere woorden, en dat zijn mijn eigen woorden dan, is een kind van God dat in de zonde valt, door het vallen in de zonde weer een kind des toorns geworden? Weet u wat dominee Vroegindeweij zegt? Nee. Want hoe diep een kind van God ook vallen kan, hij blijft in de staat van het kindschap. En toen kwam het: daarom wordt hij niet getroffen door de rechtelijke toorn van God, maar door de Vaderlijke toorn van God. En dat is een groot verschil.

Als je onbekeerd bent, gemeente, dan lig je nog onder de toorn van de Rechter. Geloof dat toch eens. Je bent er nog veel erger aan toe dan een kind van God dat in de zonde valt. Want onbekeerde zondaar, je kent geen vergeving. Je kent geen verzoend God. Je kent de kracht van het bloed niet. Je bent nog steeds een kind des toorns in de diepste zin van het woord, je ligt verloren. Wie is dat nog in ons midden? O, luister dan naar de liefdestem des Heeren, Die ondanks dat je nog een kind des toorns bent, nochtans wil dat je behouden wordt. Daarom roept Hij het je toe: laat je toch met God verzoenen. Leer toch je Rechter bidden om genade, voordat het te laat is. Want er is nog een volheid van genade te vinden bij de troon van Gods genade. O, dat je toch zou vluchten om van die rechtelijke toorn van God over je zonden verlost te worden, en dat je straks toch niet verloren zal gaan, niet alleen onder de rechtelijke toorn van God de Vader, maar nog veel erger onder de toorn van het Lam, Dat je gepredikt is tot verzoening van al je zonden.

Maar Gods kinderen ervaren, als ze na ontvangen genade in zonden vallen, inderdaad ook iets van Gods toorn, maar het is geen rechtelijke toorn meer, het is Vaderlijke toorn. Het is de toorn van een Vader Die met Zijn kerk verzoend is. Het is de toorn van de Vader Die Hij volkomen heeft uitgegoten op Zijn lieve Zoon toen Hij daar hing aan het vloekhout op Golgotha. En iets van die

toorn laat Hij je wel voelen als je na ontvangen genade in een grote zonde valt. Dan kan het wel eens zo ervaren worden alsof de Heere de beker van Zijn toorn eventjes aan je lippen zet. Nee, je drinkt hem niet leeg, dat kan niet. Dat heeft Jezus voor je gedaan, kind van God, volkomen! Maar als je juist dan, omdat Hij dat voor je gedaan heeft, toch in een grote zonde valt, zal je er iets, iets van doen ervaren.

Hoe dan? Dan gaat de Heere in Zijn kerk kastijden. En daar heeft Hij heel veel verschillende manieren voor. Ik ga als voorbeeld maar even Simon Petrus noemen. Wat gebeurde er toen hij na de derde keer zijn Meester verloochend heeft en in de stilte van de nacht het geluid van de haan voor de tweede keer klonk? Toen gebeurde er zoiets ontzagwekkends in het leven van Simon Petrus. Want toen hij daar stond rondom dat vuur en hij had voor de derde keer zijn Meester verloochend onder eedzwering, was dat precies het moment dat Jezus weggeleid werd naar Pilatus. En Jezus passeerde de plaats waar nog maar net Simon Petrus gezegd had: ik ken Hem niet. En met dat Jezus Petrus passeert, kijkt Hij hem aan. En toen zag Simon iets dat hem zo tot op het diepst van zijn ziel verbrak. Hij keek in twee liefdesogen en in die liefdesogen zag hij gekrenkte liefde. En die blik deed hem iets van de toorn van God gevoelen, Vaderlijke toorn.

Want wat deed Simon ten diepste? Hij loog dat de Zoon van de Vader zijn Meester was, terwijl hij een aantal jaren geleden vanuit de volheid van zijn gemoed door het geloof heeft mogen zeggen: *Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods*. En Jezus zei toen tegen hem: *Simon Petrus, vlees en bloed heeft je dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is*. En dan moet nu die Vader in de hemel horen dat Zijn kind zegt: ik ken Hem niet. En toen gebruikte de Vader de liefdesogen van Christus om diep in Petrus te kijken. En in die liefdesblik voelde Simon Petrus iets van de Vaderlijke toorn. En waaruit blijkt dat? Hij gaat naar buiten, de donkere nacht in, en hij weent bitterlijk. God kastijdt hem op deze wijze in Zijn toorn over zijn diepe val in de zonde. Het was Vaderlijke toorn.

Ik kan het met mijn verstand niet bij elkaar brengen, maar in die Vaderlijke toorn is toch iets: Ik heb je liefgehad, Simon, met een eeuwige liefde. Dat kon hij toen niet bevatten, want hij voelde zich des doods schuldig. Dat is het tweede wat hier wordt genoemd. O, die zonde die hij nu gedaan had, maakte hem nog schuldiger voor God. En hij heeft het echt ervaren: ik heb de dood verdiend. En zal hij niet in de eenzaamheid, die Simon Petrus, gesmeekt hebben onder tranen: *Verzoen de zware schuld, die mij met schrik vervult, bewijs mij eens genade*. Zou Simon Petrus niet met David in het stof terechtgekomen zijn en het uitgeroepen hebben: *Verwerp mij niet van Uw aangezicht, neem Uw Heilige Geest niet van mij,* want hij voelde goed aan: die Heilige Geest heeft hij bedroefd.

Die Geest waar Christus zojuist nog van gesproken had in de achterliggende uren, die Trooster Die komen zou, Die de wereld zal overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Die Trooster Die in alle waarheid leidt. Die Trooster Die niets liever doet dan Christus verheerlijken in het hart van de gelovigen. Die Trooster Die de gelovigen aan Christus gelijkvormig maakt. O, wat had Petrus deze Trooster, deze Heilige Geest, bedroefd. Petrus, die samen met al Gods kinderen een tempel van de Geest geworden was, hij heeft de Geest bedroefd met zijn zonde. En dan zal de Heilige Geest Zich stilhouden, gemeente. En als de Heilige Geest Zich stilhoudt in het leven van een ware gelovige, dan gaat zo'n ware gelovige dat bemerken. De oefeningen van het geloof zijn dan verbroken. En het geweten is verwond. En het gevoel van de genade is er niet meer.

Dan moet je met David zingen zoals hij dat onder woorden bracht in Psalm 143: *Wil, Uwe knecht, door schuld verslagen, O Heere, niet voor Uw vierschaar dagen; Want niemand zal in dat gericht, Daar zelfs zijn hart hem aan moet klagen, Rechtvaardig zijn voor Zijn gezicht*. Ja, daar klinkt de verzuchting die we samen gezongen hebben: *O Heere, Gij zijt weldadig, Straf mij niet ongenadig In*

Uw toorngloed; Ai, matig Uw kastijden, Sla mij met medelijden, Gelijk een vader doet. O, je durft het bijna niet te geloven dat het nog kan. En toch smeek je: Keer eindelijk, Heere, toch weder, Mijn ziel buigt zich terneder, Ai, red haar van het verderf. Sla mijn ellende gade, Tot roem van Uw genade, En help mij, eer ik sterf.

Want weet u, als een ware gelovige nou zo in de zonde kan vallen, dan kan hij het, als het goed is, daar niet in uithouden. O jawel, dan kun je gewoon naar de kerk komen, dan kun je onder de prediking zitten, je kan je Bijbeltje lezen, je kan bidden, maar het blijft dor en droog en doods. Want je bent verachterd in de genade. Je hart is verscheurd, je hart is verbroken, je hart is geknakt. Je voelt zo goed wat je gedaan hebt. Want je hebt niet alleen tegen de wet gezondigd, maar nog veel dieper, je hebt tegen het evangelie gezondigd, tegen de liefde gezondigd, tegen de genade gezondigd. Je hebt in je val een ogenblik dat lieve, dierbare bloed van Christus onrein geacht. En wat is dat een diepe ontdekking: Heere, ik heb een zonde gedaan waar U zo diep, zo zwaar voor moest lijden en sterven. Heere Jezus, ik heb een zonde gedaan die reeds betaald is, die reeds verzoend is, die reeds vergeven is, en toch heb ik het gedaan. Het was tegen de liefde in, dat maakt deze toestand het meest verschrikkelijke.

Maar nu is mij wat opgevallen in paragraaf 5. Iets wat je niet kan bevatten, iets wat werkelijk een wonder is, iets wat een gevallen kind van God totaal niet verdiend heeft. Wat dan? Tot twee keer toe lees ik de woorden ‘voor een tijd’. Wat een God, hè? Wat een God, hè? Voor een tijd. O ja, Hij laat Zijn kinderen wel voelen wat ze gedaan hebben. Hij zal hun Zijn ongenoegen laten voelen. Hij zal Zich inderdaad voor een tijd stilhouden en Hij zal Zijn gevallen kind kastijden, maar niet voor altijd. Hij zal Zijn volk niet eindeloos kastijden, maar voor een tijd, naar Hij het goed acht. David heeft een jaar zo gelopen, Simon Petrus drie dagen, maar toch voor een tijd. En daarin schittert het nou weer, die onbezweken trouw van die trouwe VerbondsGod.

Weet u wat Hij dan waarmaakt? *Hoe diep een kind van God naar ontvangen genade ook zou kunnen vallen: Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen. In een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de Heere, uw Verlosser.* Voor een klein ogenblik, voor een tijd, laat de Heere Zijn kinderen in die verschrikkelijke toestand waar ze zichzelf in gebracht hebben, totdat, totdat hun, wanneer zij door de ernstige boetvaardigheid op de weg wederkeren, het Vaderlijke aanschijn van God opnieuw verschijnt.

3. Een barmhartig herstel

Onze laatste gedachte: een barmhartig herstel. Ja, een gelovige kan heel diep vallen. We hebben het gehoord vanmiddag. En het kan soms zo diep zijn dat ze denken dat ze nooit meer genade van de Heere zullen krijgen. Het kan zelfs zo zijn dat ze denken: nu zal ik naar Gods recht alsnog verloren moeten gaan. Maar dan het wonder. De Heere heeft Zijn volk lief tot in eeuwigheid. Zijn barmhartigheden hebben geen einde. En Zijn trouw is een onbezweken trouw. Daarom zal Hij Zijn kinderen op Zijn tijd weer opzoeken. Hij gaat ze weer herstellen. Hij gaat ze reinigen. Hij zal opnieuw doen ervaren: uw zonden zijn u vergeven.

En dat doet Hij dan in de weg van de bekering. Dan kan het soms zo zijn, niet dat dat standaard bij al Gods kinderen is, het kan zo zijn dat een kind van God voor de waarneming, nadat ze in zo’n zonde gevallen zijn, een tweede bekering nodig hebben. En dan zal de Heere zo iemand toch weer tot inkeer brengen. En dieper dan ooit tevoren komt er een afkeer van de zonde en een heenkeer tot God. Door ernstige boetvaardigheid keren ze terug van die zondeweg, totdat ze het Vaderlijke, vriendelijke aangezicht Gods opnieuw zien, omdat zij dit Vaderlijke, vriendelijke aangezicht in het vluchten tot Christus bij vernieuwing mogen ontdekken. Dan vervult de Heere opnieuw Zijn

beloftewoord: *Zij zullen komen met geween, en met smekingen zal Ik hen voeren; Ik zal hen leiden aan de waterbeken, in een rechte weg, waarin zij zich niet zullen stoten; want Ik ben Israël, hoe diep gevallen ook, nog steeds tot een Vader; en Efraïm, hoe diep gevallen ook, is en blijft Mijn eerstgeborene*.

Hoe komt dat toch? Omdat de Heere Zijn Geest in het hart van Zijn kinderen laat. Hij heeft Zijn Geest niet geheel weggenomen. O ja, de Geest is bedroefd en de Geest houdt Zich een poosje stil. Maar als het Gods tijd is, drukt de Heilige Geest een intense droefheid af in het hart. Het was de Geest Die Petrus bitter deed wenen. Het was de Geest Die David in het stof, Psalm 51, deed belijden. Het was de Geest Die Jona deed smeken in het ingewand van de vis toen hij ongehoorzaam geworden was. En zo maakt de Geest opnieuw en dieper plaats voor dat bloed van Christus. En leidt Hij opnieuw naar die bloedfontein Christus, die nou dag en nacht geopend is. Daar komen rechtelozen. Daar komen verslagenen van hart. Daar komen ze onwaardig. Maar daar mogen ze in Christus, o wonder van genade, bij vernieuwing Gods vriendelijk aangezicht ontdekken. En mogen ze het ervaren: Zijn toorn is afgekeerd. Ze mogen ervaren: het was een kleine tijd dat God Zijn aangezicht van mij af moest wenden. Maar nu, nu heeft Hij in Christus Zijn aangezicht weer tot mij gewend.

O, ze hebben zich wel uit de gemeenschap met de Heere gezondigd. Maar ze konden niet uit de staat van Zijn genade vallen. Ze zijn Zijn kind gebleven. Ze zijn de rijkdom van de rechtvaardigmaking niet kwijtgeraakt. O, niet te vatten, niet te begrijpen. Wat moeten David, Simon Petrus, Jona, Salomo en noem ze maar op, toch weggezonken zijn onder zo'n God, Die zo rijk is in barmhartigheid en zo blijft tot in de eeuwigheid.

O ja, als een kind van God in de zonde valt, in een grote zonde valt, is het groot en diep. En toch, ze hebben niet gezondigd tot de dood. Ze hebben niet gezondigd tegen de Heilige Geest. Ze zijn niet in het eeuwige verderf terechtgekomen. Waarom niet? Dat kon niet. En dat kan nooit. Daar heeft de Vader Zijn kerk te lief voor, om ze alsnog, al hebben ze het duizend keer verdiend, in de dood en in het verderf te storten. En waar ze dat wel waardig waren, heeft de Heere in Zijn onbezweken trouw, Zijn onuitsprekelijke liefde, Zijn diepgevallen kinderen weer hersteld in Zijn gemeenschap. En hebben ze het ervaren: *Mijn kinderkens, ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt; en indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige; En Hij is een Verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden der gehele wereld*.

En als de Heere nu Zijn kind, na een diepe vallende zonde, op dat plekje terechtbrengt, onder de vleugelen van die Voorspraak Jezus Christus, en ze mogen onder de zegenende handen van de Voorspraak Jezus Christus opnieuw en nog dieper ervaren dat God voor eeuwig verzoend is en verzoend blijft, en ze worden op grond van het offer weer in Zijn gemeenschap hersteld, kunnen ze het zingen, onder de zegenende handen van de Voorspraak Christus: *Gij, niets van mij, hoor, Gij hebt mijn ziel beveiligd voor de dood. Gij richt mijn voet, dat hij zich nimmer stoot. Gij zijt voor mij een schild in alle nood. Gij hebt mijn smart verdreven, Uw dierbare gunst is mij altoos bijgebleven. Ik zal voor Gods oog naar Zijn bevelen leven, Zo wordt door mij Zijn Naam altoos verheven, Zo wordt Zijn lof vergroot*.

Amen.